

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

Комітет з питань паливно-енергетичного комплексу,
ядерної політики та ядерної безпеки

01008, м. Київ-8, вул. М. Грушевського, 5, тел.: 255-26-62, факс: 255-24-01

№ 04-26/24-92 (39010)

"26" лютого 2019 р.

**Народному депутату України
Чорновол Т.М.**

Шановна Тетяно Миколаївно!

У Комітеті з питань паливно-енергетичного комплексу, ядерної політики та ядерної безпеки розглянуто Ваш Депутатський запит від 05.02.2019 № 051920/02-01 щодо надання роз'яснення про застосування статті 14 Закону України «Про ринок природного газу» стосовно процедури зміни постачальника природного газу.

Директивою Європейського Парламенту та Ради 2009/73/ЄС від 13 липня 2009 року про спільні правила внутрішнього ринку природного газу та про скасування Директиви 2003/55/ЄС, зокрема, встановлено:

«(54) Найбільше значення для держав-членів повинне мати просування добросовісної конкуренції та простий доступ до різних постачальників задля того, щоб споживачі могли повністю скористатися можливостями лібералізованого внутрішнього ринку природного газу»;

«3. Держави-члени ухвалюють заходи, необхідні для захисту кінцевих споживачів, і зокрема гарантують належний захист вразливих споживачів. У цьому контексті кожна держава-член визначає поняття «вразливих споживачів», яке може стосуватися енергетичної бідності і, серед іншого, заборони відключення вказаних споживачів у критичні моменти. Держави-члени гарантують застосування прав та обов'язків, що стосуються вразливих споживачів. Зокрема, вони ухвалюють заходи, необхідні для захисту кінцевих споживачів у віддалених зонах, що приєднані до газової системи. Держави-члени можуть призначити гарантованого постачальника для споживачів, приєднаних до газової системи. Вони повинні гарантувати високий рівень захисту споживача, передусім у тому, що стосується прозорості контрактних умов, загальної інформації та процедур врегулювання спорів. Держави-члени слідкують за тим, щоб кваліфіковані споживачі могли легко змінити постачальника за власним бажанням.

27.02.2019 14:09
ВХ. № 39010

6. Держави-члени забезпечують, щоб:

а) у разі, якщо споживач з дотриманням умов контракту захоче змінити постачальника, то зміну було здійснено відповідним оператором або операторами протягом трьох тижнів, і

б) споживачі мали право отримувати усі відповідні дані щодо споживання.

Держави-члени забезпечують, щоб зазначені у пунктах а) і б) права надавалися споживачам на недискримінаційній основі у тому, що стосується виплат, зусиль або часу...

....j) перевіряти ступінь ефективності відкритості ринку та конкуренції, як на оптовому ринку так і на роздрібному, включаючи обмін природним газом, побутові ціни, включаючи системи попередньої оплати, показники зміни одного підприємства-постачальника іншим, показники відключення, платежі за виконання експлуатаційних послуг та скарги побутових споживачів, а також будь-яке спотворення чи обмеження конкуренції, включаючи надання усієї відповідної інформації або доведення відповідних випадків до відома уповноважених органів влади».

Додатком I до зазначеної Директиви, який регулює заходи захисту прав споживачів, встановлено, що:

«не порушуючи законодавчі норми Співтовариства щодо захисту прав споживачів, зокрема Директиву Європейського Парламенту та Ради 97/7/ЄС від 20 травня 1997 року про захист прав споживачів у сфері дистанційних контрактів та Директиву Ради 93/13/ЄЕС від 5 квітня 1993 року про несправедливі умови споживчих договорів, передбачені статтею 3 заходи мають на меті гарантувати, щоб споживачі, зокрема:

не платили за зміну постачальника;

мали у своєму розпорядженні дані про своє споживання та мали можливість з допомогою чіткої та безкоштовної угоди надати доступ до цих даних будь-якому зареєстрованому підприємству-постачальнику. Відповідальна за управління даними сторона зобов'язана надати ці дані підприємству».

Положення Закону України «Про ринок природного газу» узгоджуються із зазначеними нормами Директиви. Так, стаття 3 Закону в якості ключового визначає принцип вільного вибору постачальника природного газу. Зазначена норма кореспондується із статтею 13, яка визначає права споживачів природного газу як щодо вільного вибору, так і щодо зміни постачальника.

Стаття 14 Закону України «Про ринок природного газу» визначає особливості реалізації права споживачів на зміну постачальника природного газу і складається з трьох частин.

Частина перша статті визначає гарантії споживачів на вибір постачальників.

Згідно з цією частиною усім споживачам гарантується право вибору постачальника. Забороняється стягувати плату або вимагати будь-яку іншу фінансову компенсацію у зв'язку із зміною постачальника (крім випадків, коли така плата або компенсація прямо передбачена договором постачання із споживачем, що не належить до категорії побутових споживачів). Діючий постачальник не має права встановлювати умови для припинення договору постачання, які обмежують право споживача на зміну постачальника.

Частина друга статті визначає загальний механізм (процедуру) зміни постачальника природного газу.

А саме встановлено, що за умови виконання споживачем своїх зобов'язань за договором постачання:

зміна постачальника за ініціативою споживача має бути завершена в термін не більше трьох тижнів з дня повідомлення таким споживачем про намір змінити постачальника, за умови дотримання правил зміни постачальника, у тому числі обов'язку щодо здійснення повного остаточного розрахунку з попереднім постачальником;

до припинення договору постачання діючий постачальник зобов'язаний забезпечувати постачання природного газу споживачу на умовах чинного договору.

В той же час уточнено, що наявність спору між діючим постачальником і споживачем, який заявив про намір змінити постачальника, не є підставою для затримки у виконанні договору постачання з новим постачальником.

Частина третя статті покладає на НКРЕКП (Регулятора) обов'язок здійснювати регулярний моніторинг стану дотримання положень цієї статті.

Комітет Верховної Ради України з питань паливно-енергетичного комплексу, ядерної політики та ядерної безпеки, загалом не маючи повноважень щодо проведення оцінки відповідності актів НКРЕКП вимогам Закону України «Про ринок природного газу», пропонує провести нараду за Вашою участю на яку запросити представників НКРЕКП, Міненерговугілля, НАК «Нафтогаз України» та операторів газорозподільних систем для розгляду питань, поставлених у Вашому запиті, зокрема щодо удосконалення нормативного регулювання у відповідній сфері.

З повагою

**Перший заступник
Голови Комітету**

О.ДОМБРОВСЬКИЙ